GEMEENTE SKARSTERLAN stuknummer 2011.3529	
Ontvangstdatum:	16-06-2011
Behandelend ambtenaar:	Hiemstra, H.
Streefdatum:	28-07-2011
Classificatienummer:	.07.151
Cluster	projectbureau herindeling
1 ex.	Staf 2011.3527

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
sneekertrekweg 1
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25
www.fryslan.nl
e-mail: provincie@fryslan.nl

provinsje fryslân

Stuurgroep Fusie De Friese Meren
T.a.v. dhr. J. Popma, projectsecretaris
Postbus 101
8500 AC JOURE

Leeuwarden, 15 juni 2011
Verzonden, 15 JUN 2011

Ons kenmerk : 00959705
Afdeling : Stafbureau Ondersteuning Bestuur en Directie
Behandeld door : M.A. van Opstal / (058) 292 55 65 of m.vanopstal@fryslan.nl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Zienswijze herindelingsadvies De Friese Meren

Geachte heer/mevrouw,

De gemeenteraden van Skarsterlân, Lemsterland en Gaasterlân-Sleat hebben op 27 april 2011 een gelijkluidend herindelingsadvies vastgesteld. Het advies strekt ertoe de drie gemeenten met ingang van 1 januari 2013 samen te voegen tot één nieuwe gemeente, met dien verstande dat binnen het kader van de herindelingsprocedure gelijktijdig een deel van het grondgebied van de huidige gemeente Skarsterlân door middel van een grenscorrectie aan de gemeente Heerenveen wordt toebedeeld.

Hierbij bieden wij u ter kennisname de brief aan minister Donner aan met daarin de door ons vastgestelde zienswijze op het herindelingsadvies De Friese Meren.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

drs. A.J. van den Berg, secretaris
voor deze drs. J.C. Bekius, loco-secretaris

Ons kenmerk: 00959705

Afschrift

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
snekertrekweg 1
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25
www.fryslan.nl
e-mail: provincie@fryslan.nl

provincie fryslan

Aan de minister van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties
De heer mr. J.P.H. Donner
Postbus 20011
2500 EA 'S GRAVENHAGE

Leeuwarden, 7 juni 2011
Verzonden, 15 JUN 2011

Ons kenmerk : 00956460
Afdeling : Stafbureau Ondersteuning Bestuur en Directie
Behandeld door : I. Koenders / +31 58 292 50 19 of i.s.koenders@fryslan.nl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : 6

Onderwerp : Zienswijze herindelingsadvies De Friese Meren

Geachte heer Donner,

De gemeenteraden van Skarsterlân, Lemsterland en Gaasterlân-Sleat hebben op 27 april 2011 een gelijkluidend herindelingsadvies vastgesteld. Het advies strekt ertoe de drie gemeenten met ingang van 1 januari 2013 samen te voegen tot één nieuwe gemeente, met dien verstande dat binnen het kader van de herindelingsprocedure gelijktijdig een deel van het grondgebied van de huidige gemeente Skarsterlân door middel van een grenscorrectie aan de gemeente Heerenveen wordt toebedeeld. Conform artikel 5, lid 4 van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) zenden wij u hierbij het herindelingsadvies *De Friese Meren* toe, vergezeld van de daarbij behorende bijlagen.
Deze brief bevat onze zienswijze op het herindelingsadvies.

Leeswijzer
Alvorens wij onze zienswijze op de voorgenomen vrijwillige gemeentelijke herindeling uiteen zetten gaan wij in op de politiek-bestuurlijke context waarbinnen voorliggend herindelingsvoorstel tot stand is gekomen. Vervolgens beoordelen wij de voorgenomen herindeling op basis van de toetsingscriteria uit het vigerende 'Beleidskader gemeentelijke herindeling'. Daarbij zullen wij ook nader ingaan op de wijze waarop binnen en door de betrokken gemeenten het arhi-proces is doorlopen. Daarna besteden wij specifiek aandacht aan de rol en positie van de Friese taal in relatie tot voorliggend fusievoorstel. Wij besluiten deze zienswijze met ons eindoordeel over de voorgenomen herindeling op basis van het voorliggende herindelingadvies.

Politiek-bestuurlijke context
In het Rijksregeerakkoord "Vrijheid en verantwoordelijkheid" van 30 september 2010 is ten aanzien van gemeentelijke herindeling als uitgangspunt geformuleerd dat deze alleen van

onderaf tot stand kan komen. De provincie heeft een actieve rol te spelen bij de oplossing van bestuurlijke en financiële knelpunten. Dit uitgangspunt erkent dat in eerste instantie gemeenten zelf verantwoordelijkheid dragen voor de borging van hun eigen bestuurskwaliteit. Daar waar door gemeenten een voorgestelde gemeentelijke herindeling als oplossingsrichting wordt nagestreefd achten wij het onze rol en bevoegdheid om dit voornemen te bezien binnen de context van het geheel aan lokaal-bestuurlijke ontwikkelingen in Fryslân. Dit is als zodanig ook in ons coalitieakkoord bekrachtigd.

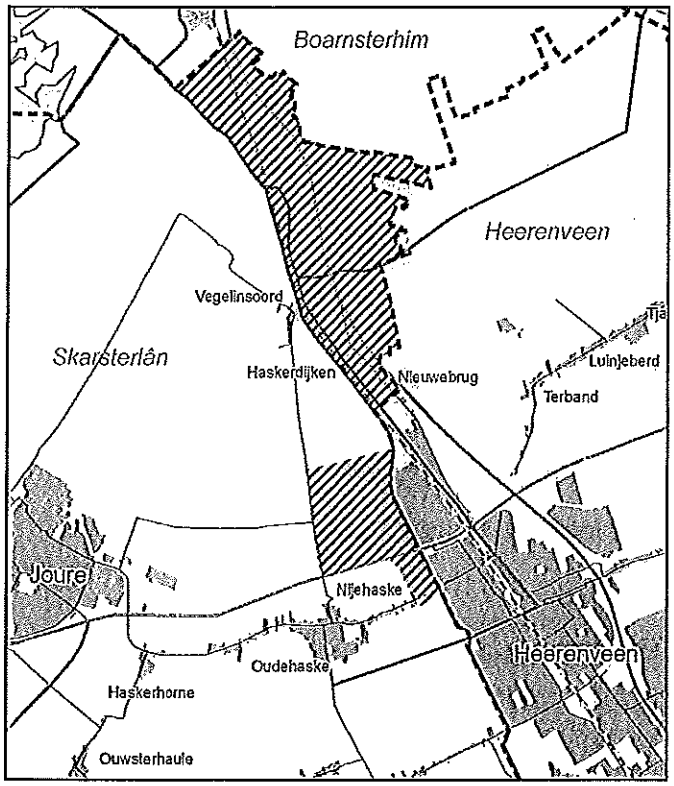
Motie Heijnen
In 2010 is de provincie gestart met een debat over de provinciale regierol bij versterking van bestuurskracht van gemeenten, specifiek ten aanzien van gemeentelijke herindeling. Bij de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel inzake de voorgenomen herindeling van de gemeente *Súdwest Fryslân*, heeft de Tweede Kamer op 15 april 2010 bij motie van het lid Heijnen c.s. (Kamerstuk 32242, nr. 12, vergaderjaar 2009-2010) de regering verzocht om de provincie te vragen in overleg met de gemeenten in Fryslân een, zo mogelijk gezamenlijke, visie op de lokaal-bestuurlijke inrichting van de provincie op te stellen. De concrete invulling van de provinciale regierol bij de borging van de lokale bestuurskwaliteit zal daarmee derhalve ingebed dienen te worden binnen een te formuleren visie op de lokaal-bestuurlijke organisatie.

Provinciale regierol
In september 2010 hebben Provinciale Staten de notitie over de versterking van de regierol van de provincie inzake de versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur vastgesteld. Hierin is, in aanvulling op de toepasselijke criteria uit het Rijksbeleidskader gemeentelijke herindeling een set aanvullende criteria ontwikkeld, ter toetsing van zowel bestaande bestuurskrachtsituaties als van initiatieven ter versterking daarvan, gemeentelijke herindelingsvoorstellen daarbij inbegrepen. Deze set criteria is toegesneden op de specifieke bestuurlijk-maatschappelijke situatie van Fryslân, en bestaat uit: (a) nodaliteit, (b) functionele relaties, (c) urgentie en omvang van de problematiek, (d) match tussen bestuurlijke constellatie en bovenlokale opgavenprofielen en (e) positieve keuze voor elkaar. Specifiek bij de toetsing van het grensbeloop bij herindelingsvoornemens zullen eveneens de volgende uitgangspunten door de provincie worden gehanteerd: grenzenloosheid en natuurlijke barrières als buitengrens.

Commissie van Wijzen
Conform de inhoudelijke en procesmatige uitgangspunten van deze notitie is de provincie gestart met een visievormingstraject ten aanzien van de toekomstige lokaal-bestuurlijk inrichting van Fryslân. Hiertoe is een procesarchitect aangesteld en is een externe Commissie van Wijzen ingesteld, die in maart 2011 advies heeft uitgebracht ten aanzien van de verdere provinciale standpuntbepaling. Wij hebben de commissie verzocht een integraal advies uit te brengen over de mogelijkheden, wenselijkheid en haalbaarheid van duurzame versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur, aan de hand van een verkenning van (boven)lokale opgaven op grond van Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid, en de mede daarop te identificeren bestuurlijk en maatschappelijk samenhangende gebiedsclusters.
De commissie is daarbij voorts gevraagd te komen tot een gemotiveerde analyse over geëigende gebiedsgerichte oplossingsrichtingen (fusie, intergemeentelijke samenwerkingsmodaliteiten danwel handhaving van de status quo) ter realisatie van een dergelijke toekomstbestendige lokaal-bestuurlijke inrichting, in tijd gefaseerd op basis van draagvlak, urgentie en samenhang met voorgestelde oplossingen van bestuurlijke constellaties elders in de provincie.

Het advies van de commissie, getiteld "Meer burger, minder bestuur", maakt deel uit van het provinciale visievormingstraject ten aanzien van de toekomstige lokaal-bestuurlijke inrichting van Fryslân. Deze visie is bij voornoemde Kamermotie vereist gesteld bij de beoordeling van actuele en toekomstige herindelingsvoorstellen op initiatief van gemeenten (conform het 'van onderop'-uitgangspunt). Dat betekent dat die visie ook van toepassing is op de voorgenomen gemeentelijke herindeling van De Friese Meren.

De raden van de gemeenten Gaasterlân-Sleat, Skarsterlân en Lemsterland hebben op 6 oktober 2010 een eensluidend herindelingsontwerp vastgesteld. Vanuit onze eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheid zijn wij in het najaar van 2010 reeds in periodiek overleg getreden met de Stuurgroep Fusie De Friese Meren. Hierbij hebben wij aangegeven het van belang te achten dat in het herindelingsadvies adequaat aandacht wordt besteed aan de wijze waarop de voorgenomen fusie past binnen de bredere provinciale context, op basis van de adviesrapportage van de Commissie van Wijzen en onze standpuntbepaling op basis hiervan. Naar ons oordeel wordt hierdoor ten aanzien van deze voorgenomen fusie adequaat invulling gegeven aan de motie-Heijnen. Ten aanzien van De Friese Meren stelt de Commissie van Wijzen vast dat de herindeling is ontstaan van onderop en dat er sprake is van evidente politiek-culturele verschillen tussen deze drie gemeenten enerzijds en Heerenveen anderzijds. De Commissie bepleit in haar adviesrapportage een grenscorrectie tussen Skarsterlân en Heerenveen, die wij in onze standpuntbepaling hebben overgenomen. Dit leidt tot een gewijzigd grensbeloop en een toedeling van het grondgebied van het huidige Skarsterlân aan Heerenveen. Op onderstaande kaart is de grenscorrectie aangegeven:



De door de Commissie voorgestelde grenscorrectie tussen Skarsterlân en Heerenveen van het noordoostelijk gelegen gebiedsdeel van Skarsterlân beschouwen wij in dit verband als een logische stap voor een eenduidiger grensbeloop tussen een nieuw te vormen gemeente De Friese Meren en Heerenveen. Hierdoor wordt enerzijds in termen van bereikbaarheid en natuurlijke oriëntatie een herkenbare gebiedsaansluiting gerealiseerd, anderzijds worden

daarmee de thans gezamenlijk geëxploiteerde bedrijventerreinen langs de A7 (Haskerveen/De Wierde/A7 Noord en Businesspark Fryslân-West) onder één beheers- en handhavingsregime gebracht.
Op grond van deze overwegingen is het vastgestelde herindelingsadvies gewijzigd ten opzichte van het herindelingsontwerp. De drie betrokken gemeenteraden hebben op 27 april 2011 ingestemd met het herindelingsadvies, waarin deze wijziging van de buitengrenzen is opgenomen.

Zoals wij aan de betrokken gemeenten hebben aangegeven past het ons om in deze zienswijze een definitieve afweging te maken ten aanzien van voorliggend fusievoorstel, met inbegrip van het voorgestelde gewijzigde grensbeloop tussen de huidige gemeenten Skarsterlân en Heerenveen.

Toetsingscriteria Beleidskader gemeentelijke herindeling
In het beleidskader wordt een zestal criteria genoemd waaraan een herindelingsvoorstel dient te worden getoetst. Hieronder wordt per criterium aangegeven hoe wij de voorgenomen herindeling beoordelen. Hierbij zullen wij, waar dat aan de orde is, ook de eigen geformuleerde provinciale uitgangspunten bij herindelingsvoorstellen betrekken.

1. Draagvlak
Conform het Beleidskader wordt hieronder onderscheid gemaakt tussen een drietal vormen van draagvlak, te weten lokaal maatschappelijk draagvlak, regionaal bestuurlijk draagvlak en lokaal bestuurlijk draagvlak.

Maatschappelijk draagvlak
Ten aanzien van het organiseren van maatschappelijk draagvlak voor de voorgenomen fusie hebben de drie gemeenten zich ingespannen om inwoners en overige belanghebbenden actief bij het herindelingsproces te betrekken. In alle gemeenten zijn bevolking, verenigingen van plaatselijk belang, maatschappelijke instellingen en bedrijfsleven door middel van meerdere bijeenkomsten in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van het voornemen tot herindeling en daarover hun opvatting kenbaar te maken. In dit verband dient vermeld te worden dat de wenselijkheid van herindeling als oplossing voor de gevoelde bestuurlijke knelpunten bij deze bijeenkomsten onomstreden is gebleken. Hieruit kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een groot draagvlak voor de voorgenomen herindeling onder de bevolking. Wel moet worden vastgesteld dat, met de ten opzichte van het herindelingsontwerp in het herindelingsadvies doorgevoerde wijziging van het beloop van de buitengrenzen, het draagvlak onder de inwoners van de dorpen Haskerdijken en Nieuwebrug is teruggelopen.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal ingediende zienswijzen op het herindelingsontwerp:

	aantal
Gaasterlân-Sleat	2
Lemsterland	0
Skarsterlân	3
Gezamenlijke gemeenten	4
Totaal	9

Van dit totaal aantal zienswijzen is een zevental zienswijzen ingediend door burgers en belangenverenigingen, en een tweetal door buurgemeenten. Van deze 9 zienswijzen zijn er 7 te kwalificeren als positief, en 2 als negatief.

Wij hebben de gemeente gewezen op de wenselijkheid van het opnemen in het herindelingsadvies van een logboek, waarin wordt beschreven op welke wijze de gemeentebesturen de burgers bij het traject hebben betrokken en geraadpleegd. Een dergelijk logboek is als separate bijlage bij het herindelingsadvies opgenomen.

Regionaal draagvlak
De fusiegemeenten hebben de besturen van de naburige gemeenten in de gelegenheid gesteld tot een bestuurlijk overleg naar aanleiding van het vastgestelde herindelingsontwerp, en hebben hen daarbij uitgenodigd tot het indienen van een zienswijze. De verslagen van deze overleggen zijn als bijlagen bij het herindelingsadvies gevoegd. De gemeenten Boarnsterhim en Heerenveen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze. Met uitzondering van Heerenveen hebben alle omliggende gemeenten aangegeven in te kunnen stemmen met de vorming van de nieuwe gemeente, waarmee sprake is van een als breed te bestempelen regionaal bestuurlijk draagvlak.
Heerenveen heeft een negatieve zienswijze tegen het herindelingsontwerp ingediend.
Dit betekent dat wij een belangenafweging moeten maken tussen het belang van voortzetting van de herindelingsprocedure en het belang van de door Heerenveen aangedragen bezwaren hiertegen. Deze afweging hebben wij hieronder uitvoerig beschreven bij de toetsing van het criterium 'regionale samenhang en evenwicht'.

Bestuurlijk draagvlak
Reeds in 2007/2008 is in de drie gemeenten de discussie over een mogelijke herindeling op de politieke agenda geplaatst. Vervolgens hebben in maart 2010 gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden, waarna de nieuwe gemeenteraden zich konden uitspreken over de wenselijkheid van een herindeling. Aan de hand van duidelijke meerderheidsbesluiten in de betrokken gemeenteraden stellen wij vast dat sprake is van een ruime mate (70%) van bestuurlijk lokaal draagvlak voor de voorgenomen fusie.

In onderstaande tabel zijn de stemverhoudingen weergegeven:

	voor	tegen
Gaasterlân-Sleat*	11	3
Lemsterland	9	6
Skarsterlân	15	6
Totaal	**35**	**15**

* 1 raadslid afwezig

Deze besluiten zijn ingegeven door intensieve voortrajecten in de afzonderlijke gemeenten die wij hieronder in de paragraaf 'Gemeentelijke besluitvormingstrajecten' nader hebben beschreven. Zoals wij hierboven reeds hebben aangegeven is het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp gewijzigd ten aanzien van de grenscorrectie ten gunste van Heerenveen. Ten opzichte van de standpuntbepaling op het herindelingsontwerp is sprake van een verminderd bestuurlijk draagvlak, maar naar ons oordeel is het bestuurlijk draagvlak in de drie fusiegemeenten zeer aanzienlijk. Uit de uitgebrachte stemverklaringen kan worden opgemaakt dat de tegenstemmen niet zijn gericht tegen herindeling als zodanig, maar tegen de in het herindelingsadvies opgenomen grenscorrectie.

Zoals het Beleidskader aangeeft nemen wij de standpunten van de gemeenteraden als primair uitgangspunt bij deze beoordeling van het draagvlak, vanuit het uitgangspunt dat

het gemeentebestuur primair verantwoordelijk is voor het organiseren van maatschappelijk draagvlak. Op grond van bovenstaande beoordelen wij het draagvlak voor de voorgenomen herindeling als ruim voldoende.

2. Bestuurskracht

Mede als gevolg van het proces van verdergaande decentralisatie van overheidstaken kiest de rijksoverheid bewust voor het beleggen van beleidsuitvoering zo dicht mogelijk bij de burger. Dit sluit ook aan bij het uitgangspunt van de gemeente als 'eerste overheid'. Dit vraagt om bestuurskrachtige gemeenten die hierop op toekomstbestendige wijze zijn toegerust. Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân zijn van oordeel dat de voorgenomen herindeling een adequate respons biedt op het toenemende aantal taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden dat bij de lokale overheid wordt belegd. Dit oordeel is mede gevoed door de uitgevoerde externe onderzoeken, die als bijlagen bij het herindelingsadvies zijn gevoegd.

De voorgenomen herindeling biedt naar ons oordeel de randvoorwaarden om de door de gemeenten zelf gesignaleerde organisatorische kwetsbaarheden het hoofd te bieden. De beoogde omvang van de nieuwe gemeente (50.500 inwoners op een areaal van zo'n 55.000 ha - inclusief buitenwater) stelt haar in staat om voldoende gespecialiseerd personeel aan zich te binden ter bevordering van de continuïteit in de beleidsvoorbereiding en uitvoering. Dit stelt de gemeente in staat het leeuwendeel van haar taken in eigen beheer uit te voeren. Tegelijk maakt deze schaalsprong het mogelijk de gewenste bestuurlijke kwaliteit te borgen, daar waar in de huidige lokaal-bestuurlijke constellatie niet alle betrokken gemeenten beschikken over fulltime wethouders. Hiermee achten wij de nieuwe gemeente in staat een hoogwaardige dienstverlening aan burgers en bedrijven te kunnen realiseren en een goede invulling te geven aan de maatschappelijke opgaven en ambities, ook in de regionale context. Met betrekking tot de lokaal-bestuurlijke indeling van Fryslân ontstaat met de vorming van deze gemeente een toekomstbestendig eindperspectief in de Zuidwesthoek van de provincie.

3. Duurzaamheid

Met de voorgestelde fusiegemeente ontstaat een robuuste gemeente die in staat geacht kan worden zowel het huidige als het toekomstige gemeentelijke takenpakket goed te kunnen adresseren. De schaalomvang stelt de nieuwe gemeente in staat om zowel bestuurlijk als ambtelijk een duidelijke professionaliseringsslag te maken, waardoor een optimale dienstverlening in de toekomst gewaarborgd kan worden.

Wij verwachten derhalve dat de nieuwe gemeente qua schaal en het bijbehorende ontwikkelperspectief goed toegerust zal zijn voor een langere periode. Daarmee is het niet te verwachten dat de gemeente binnen afzienbare termijn bij nieuwe herindelingen betrokken zal zijn vanuit de noodzaak dat de nu voorgestelde schaalsprong niet toereikend zal blijken om haar taken naar behoren te kunnen uitvoeren.

De gemeente Boarnsterhim (grenzend aan Skarsterlân) is gestart aan een separaat traject waarmee die gemeente door middel van een herindelingsprocedure per 2014 zal worden opgesplitst. Uit de onderliggende documentatie blijkt dat de nieuw te vormen gemeente *De Friese Meren* als potentiële ontvangende partner geldt voor het gebied rond het dorp Terherne. Voorzien is daarbij dat deze kern in 2014 via een grenscorrectie bij de dan gevormde gemeente De Friese Meren zal worden gevoegd. Dit maakt dat Skarsterlân c.q. De Friese Meren i.o. weliswaar betrokken zal zijn bij een separate herindeling, maar deze betrokkenheid is dermate gering, dat dit het huidige fusietraject van de Friese Meren niet

behoeft te belemmeren. Deze betrokkenheid is dan ook in geen geval ingegeven door een onvoldoende intrinsieke toekomstbestendigheid van de nagestreefde constellatie.

Financieel perspectief
Vanaf de dag dat door de betrokken gemeenten blijkens een vastgesteld herindelingsontwerp is besloten tot een gemeentelijke herindeling, houden wij van rechtswege financieel toezicht op de betreffende gemeenten. De door ons aangewezen besluiten van de raden en de colleges van B&W behoeven onze goedkeuring. Zo wordt voorkomen dat gemeenten uitgaven doen (of nalaten) die nog voordelen opleveren voor de betreffende gemeente, maar nadelig (kunnen) zijn voor de nieuw op te richten gemeente.
Ten aanzien van het financiële perspectief van de betrokken gemeenten en de te Verwachten ontwikkelingen voor wat betreft de nieuwe gemeente, hebben de gemeenten onderzoek laten verrichten. Dit is in het herindelingsadvies opgenomen. In ogenschouw nemend dat in geen enkele situatie op voorhand een garantie kan worden gegeven over de toekomstige financiële armslag, komen wij gezien de bevindingen tot de conclusie dat de huidige financiële positie van de gemeenten, samen met het thans gevoerde financiële beleid, voldoende aanleiding geeft om te veronderstellen dat de nieuw te vormen gemeente een financieel gezonde uitgangspositie kent.

4. Interne samenhang van de nieuwe gemeente
Het gebied van de nieuw te vormen gemeente is gelegen in de zuidwesthoek van Fryslân, en ligt tussen de grotere plaatsen Sneek, Heerenveen en Emmeloord. De gemeenten zijn qua karakter vergelijkbaar met elkaar en kennen een sterke onderlinge samenhang in landschappelijk en maatschappelijk opzicht. Het gebied kent een duidelijke focus op de (water)toeristisch-recreatieve en agrarische functie. De nieuwe gemeente kan in staat worden geacht om meer samenhang en harmonisatie aan te brengen in deze regionale opgaven. Daarmee komt deze constellatie ook tegemoet aan een belangrijk aspect van het Friese toetsingskader, namelijk de match tussen de bestuurlijke eenheid en de primaire opgavenprofielen. Wij onderschrijven daarmee de conclusie van de betrokken gemeenten dat een belangrijk resultaat van de samenvoeging is dat dit gelegenheid schept voor een meer afgewogen ontwikkeling van woon- en bedrijvenlocaties, alsmede van recreatieve en toeristische voorzieningen in het gebied. Dit leidt tot een optimalisering van de samenhang in keuzes. De drie gemeenten hebben eveneens een nauwe verwantschap doordat zij gezamenlijk deel hebben uitgemaakt van het inmiddels opgeheven regionale samenwerkingsverband Zuidwest-Friesland.

Het gebied vormt de 'poort van Fryslân' vanuit de Randstad, zowel over de weg als het water. De rijksweg A6 verbindt de regionale kernen Lemmer en Joure, waar deze belangrijke transportader samenkomt met de A7. Joure heeft als grootste kern de functie van regionaal centrum van de nieuwe gemeente met een breed pallet aan voorzieningen. Dit komt tegemoet aan het nodaliteitsbeginsel, zoals wij dat in ons provinciale afwegingskader hebben beschreven.

Met de keuze van Gaasterlân-Sleat om deze fusie na te streven heeft de gemeente haar eerdere standpunt om niet deel uit te maken van de nieuw gevormde gemeente Súdwest Fryslân herbevestigd. Deelname van deze gemeente aan de inmiddels geëffectueerde herindeling van Súdwest Fryslân was in onze optiek zeer wel denkbaar geweest, maar wij hebben destijds moeten concluderen dat daarvoor geen draagvlak bestond. De nu voorgenomen fusie betoont zich daarmee voor Gaasterlân-Sleat als een adequate bestuurlijke oplossing voor de ervaren kwetsbaarheden.

Zoals wij hierboven hebben aangegeven is te verwachten dat het dorp Terherne bij de toekomstige opsplitsing van de gemeente Boarnsterhim in 2014 via een grenscorrectie aan de nieuw te vormen gemeente De Friese Meren zal worden toebedeeld. Dit komt tegemoet aan de nadrukkelijke wens van de inwoners van het desbetreffende dorp. Toedeling van dit dorp aan de nieuwe gemeente is qua aard, ligging en natuurlijke oriëntatie een logische stap.

Al met al stellen wij vast de conclusie van de drie gemeenten te kunnen delen dat de samenvoeging van de gemeenten de mogelijkheden van het nieuwe gemeentebestuur versterkt om de wenselijke ontwikkelingen vanuit een integrale visie op het gehele samenhangende gebied aan te sturen.

Kernenbeleid
Van de constituerende gemeenten telt Gaasterlân-Sleat thans 14, Lemsterland 8 en Skarsterlân 30 kernen. Door de grenscorrectie met Heerenveen gaan de dorpen Haskerdijken en Nieuwebrug over naar die gemeente. Door effectuering van de voorgenomen herindeling ontstaat daarmee een nieuwe gemeente met in totaal 50 kernen. Dit vraagt om een doordacht kernenbeleid, waarbinnen de voorwaarden kunnen worden geschapen om een voor de burgers en leefgemeenschappen binnen de kernen herkenbaar lokaal bestuur te blijven. Fryslân kenmerkt zich overigens bij uitstek door zijn veelkernigheid: de gemeente als bestuurlijke entiteit is daarbij niet de natuurlijke schaal waarmee inwoners zich vereenzelvigen, maar die oriëntatie ligt primair op de onderscheiden kernen zelf. De gemeenten hebben elk afzonderlijk dan ook veel ervaring opgedaan met een goed functionerend en gewaardeerd kernenbeleid, gericht op behoud van de leefbaarheid en verbondenheid. Wij hebben er bij de gemeenten op aangedrongen de verworvenheden van het bestaande kernenbeleid ten volle te benutten voor de vormgeving van een kernenbeleid van de nieuw te vormen gemeente. Wij gaan er dan ook vanuit dat een dergelijk beleid van de nieuw te vormen gemeente tijdig wordt voorbereid ten behoeve van uiteindelijke besluitvorming door het nieuw te kiezen gemeentebestuur.

5. <u>Regionale samenhang en evenwicht</u>
In een voorstel tot herindeling moet worden aangegeven wat de voorziene effecten van de voorgenomen fusie zijn voor de samenhang en het evenwicht in de regio. Tevens dient met een nagestreefde fusie worden voorkomen dat er zogeheten 'restproblematiek' ontstaat, zodat omliggende gemeenten niet ongunstig worden beïnvloed in hun bestuurlijke toekomstperspectief.

Het Beleidskader stelt dat de beoordeling van de mate van regionale samenhang en evenwicht in het bijzonder de verantwoordelijkheid van de provincie is, aangezien zij een bovenlokale verantwoordelijkheid draagt die uitstijgt boven de belangen van afzonderlijke gemeenten. Vanuit deze verantwoordelijkheid hebben wij de betrokken gemeenten er reeds in een vroegtijdig stadium op gewezen dat in het herindelingsvoorstel op passende wijze aandacht dient te worden geschonken aan de positie van specifiek de gemeente Heerenveen. Dit acht(t)en wij noodzakelijk vanwege de bestaande samenwerkingsrelatie die de gemeente Skarsterlân met Heerenveen heeft. Deze samenwerking spitst zich met name toe op de ontwikkelde visie op het ontwikkelingsgebied langs de rijksweg A7. Deze samenwerking is vastgelegd in een bestuurlijke overeenkomst tussen beide gemeenten, welke als separate bijlage bij het herindelingsadvies is gevoegd. In deze overeenkomst is door beide gemeenten de uiteenlopende karakters van beide gemeenten erkend, en mede op basis hiervan ook de complementaire rollen die beide gemeenten jegens elkaar vervullen.

Conform de richtlijnen die daarvoor gelden hebben de gemeenten het vastgestelde herindelingsontwerp toegezonden aan alle buurgemeenten van de beoogde nieuwe gemeente *De Friese Meren*. Eveneens zijn deze gemeenten uitgenodigd voor nader overleg. De gemeente Heerenveen heeft een als negatief te bestempelen zienswijze op de vorming van de gemeente De Friese Meren ingediend. Het Beleidskader schrijft voor dat in een dergelijk geval in het herindelingsadvies dient te worden aangegeven waarom het herindelingsproces toch is voortgezet. Het is daarbij vervolgens aan de provincie om af te wegen welk belang het zwaarste weegt: de voortzetting van het herindelingsproces of de aangedragen bezwaren.

In haar zienswijze geeft de gemeente aan dat zij een fusie van Heerenveen, Skarsterlân en Lemsterland het beste antwoord vindt op de vragen van de regio aan het lokaal bestuur. Eveneens wordt aangegeven dat de gemeente het voor de instandhouding van de huidige positie van Heerenveen als regionaal stedelijk centrum minimaal noodzakelijk wordt geacht het oostelijk deel van Skarsterlân bij Heerenveen te voegen.
De fusiegemeenten gaan in het herindelingsadvies in op de zienswijze van Heerenveen. De gemeenten stellen vast dat Heerenveen met de zienswijze in feite een drietal alternatieve herindelingsvarianten schetst, zonder dat uitvoerig inhoudelijk wordt ingegaan op de motivering van de drie beoogde fusiepartners voor de door hun nagestreefde fusie. Dit neemt evenwel niet weg dat de fusiepartners zich coöperatief hebben opgesteld met betrekking tot het verlangen van een grenswijziging ten gunste van Heerenveen. Deze grenscorrectie komt tegemoet aan een eenduidig grensbeloop langs natuurlijke grenzen en hierdoor worden de bedrijventerreinen aan de A7 onder één beheers- en handhavingsregime geplaatst. Dit zijn voor ons belangrijke uitgangspunten die recht doen aan bestaande functionele relaties en het principe van nodaliteit.
Wij kunnen niet anders dan constateren dat voor de door Heerenveen voorgestelde herindelingsconstellatie noch maatschappelijk, noch bestuurlijk draagvlak bestaat. Tevens zijn wij van opvatting dat het door Heerenveen voorgestelde herindelingsalternatief van fusie van Heerenveen, Skarsterlân en Lemsterland voor de gemeente Gaasterlân-Sleat leidt tot een situatie van onacceptabele restproblematiek.

Over de zienswijze van Heerenveen, en de positie die wij daarin bekleden, hebben wij bestuurlijk overleg met een delegatie uit het college van Burgemeester en Wethouders overleg gevoerd. Uit dit overleg is naar voren gekomen dat deze gemeente met de in het herindelingsadvies voorgestelde grenscorrectie instemt, en dat daartoe op zo kort mogelijke termijn een raadsbesluit zal worden voorbereid. Wij stellen vast dat met de grenscorrectie ten gunste van de gemeente Heerenveen op een adequate wijze wordt tegemoetgekomen aan de bestendiging van de regionale positie van die gemeente.
Een positie die door Heerenveen verder zal worden bestendigd in het licht van de voorgenomen opsplitsing door middel van een herindelingsprocedure van de gemeente Boarnsterhim. Voorzien is daarbij dat het zuidelijke deel van die gemeente in 2014 met Heerenveen zal worden samengevoegd. Dit concrete perspectief sluit ook aan bij de opvatting van de raad van Heerenveen dat ten behoeve van het ontwikkelperspectief van de gemeente gewijzigde grenzen aan de westzijde van de gemeente gepaard zouden dienen te gaan met grensaanpassingen met andere buurgemeenten van Heerenveen.
De opsplitsing van Boarnsterhim gaat gepaard met een financieel saneringstraject in het kader van de huidige artikel-12-status van die gemeente. Hierbij streven Rijk, provincie en gemeente gezamenlijk een 'schone oplevering' na aan de beoogde ontvangende partners. Dit saneringsproces kent een eigen doorlooptijd, die niet eerder dan per 2014 kan zijn afgerond. Gelet hierop, gelet op het feit dat de gemeenten Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân in een dusdanig vergevorderd stadium van de nagestreefde fusie zijn en gelet op

het feit dat door de door hen beoogde herindeling geen restproblematiek voor Heerenveen ontstaat kennen wij aan het belang van het voortzetten van het fusieproces van *De Friese Meren* een zwaarwegender belang toe dan aan de bezwaren hiertegen zoals door Heerenveen naar voren zijn gebracht.

De adviesrapportage van de door ons ingestelde Commissie van Wijzen heeft in het bijzonder ook betrekking op het toetsingscriterium 'regionale samenhang en evenwicht'. Immers, uit het herindelingsadvies moet blijken hoe de voorgenomen fusie past binnen de bredere provinciale context die geschetst wordt in het advies van de Commissie, en de door ons ingenomen standpuntbepaling op basis hiervan. Het is hierbij voor ons van belang dat de voorgenomen herindelingsconstellatie tegemoetkomt aan een voldoende mate van logische interne samenhang. Met betrekking tot de borging van de regionale samenhang draagt de voorgenomen grenscorrectie rondom Haskerdijken en Nieuwebrug in het licht van de toekomstige opsplitsing van de gemeente Boarnsterhim bij aan een eenduidig grensbeloop in dit deel van de provincie. De gezamenlijke verenigingen van plaatselijk belang Haskerdijken-Nieuwebrug hebben te kennen gegeven zich niet te herkennen in de voorgestelde grenscorrectie. Wij kunnen ons deze gevoelens in het betreffende gebied goed voorstellen, maar wij stellen vast dat de grenscorrectie wenselijk is en overeenstemt met de maatschappelijke realiteit.

Qua oriëntatiepatronen op de buurgemeenten geven de fusiegemeenten dat het gebied van de nieuwe gemeente voor de meer regionale voorzieningen, zoals voortgezet onderwijs, gezondheidszorg en werkgelegenheid, is geënt op zowel Sneek, Heerenveen als Emmeloord. Dit maakt dat er geen sprake is van een eenzijdig dominante oriëntatie op Heerenveen, wat de voorgestelde fusie tot een onevenwichtige constellatie zou maken.

In het herindelingsadvies constateren de gemeenten voorts dat de schaalvergroting in belangrijke mate bijdraagt aan het vergroten van de wenselijk geachte grotere ambtelijke en bestuurlijke slagkracht. De gemeenten verwachten dat er hiermee goede regionale verhoudingen zullen ontstaan. Wij achten deze verwachting gerechtvaardigd, nu ook de bestuurskracht van de regio kan toenemen, doordat door de vorming van deze robuuste gemeente het aantal gemeenten - en daarmee het aantal samenwerkingspartners - afneemt. Wij onderschrijven de verwachting dat de vorming van de nieuwe gemeente - met inbegrip van het voorgestelde gewijzigde grensbeloop tussen de huidige gemeenten Skarsterlân en Heerenveen - zal leiden tot evenwichtige regionale bestuurlijke verhoudingen. De nieuw te vormen gemeente kent een schaal en positie in de regio die haar in staat stelt een adequate bijdrage te leveren aan het oppakken van regionale opgavenprofiel, zoals beschreven in het herindelingsadvies en hierboven bij de toetsing van het criterium 'interne samenhang'.

Restproblematiek
Gelet op de voorgenomen opsplitsing van de gemeente Boarnsterhim - en de betrokkenheid van de gemeente Heerenveen daarbij als potentieel ontvangende gemeente van een deel van het grondgebied van Boarnsterhim - zal Heerenveen komen te beschikken over de door de gemeente noodzakelijk geachte gebiedsuitbreiding. Wij stellen vast dat de vorming van de nieuwe gemeente *De Friese Meren* daarmee geen onoverkomelijk nadeel is voor de gemeente Heerenveen, ook al in het licht van het feit dat de nieuwe te vormen gemeente de bestaande afspraken over eventueel toekomstige woningbouwbehoeften van Heerenveen over de westgrens van de gemeente volledig gestand doet bij gebleken behoefte. Daarop hebben wij de fusiegemeenten ook nadrukkelijk gevergd. Zie hiervoor ook de gemotiveerde toetsing van het criterium 'planologische ruimtebehoefte'. Wij zijn met de fusiegemeenten

van opvatting dat de voorgenomen herindeling, inclusief grenscorrectie, voor Heerenveen geen onevenredig nadeel oplevert.

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
Als bijlage bij het herindelingsadvies is een overzicht opgenomen van de gemeenschappelijke regelingen waaraan één of meerdere van de drie gemeenten thans deelnemen. In het herindelingsadvies geven de gemeenten aan door de vorming van de voorgestelde constellatie een gemeente van een zodanige schaal ontstaat dat het overgrote deel van haar takenpakket in eigen beheer zal kunnen worden uitgevoerd. Wij delen de opvatting van de gemeenten dat dit uit oogpunt van democratische legitimiteit en beheersbaarheid ook nagestreefd zou moeten worden. Daar waar participatie in een dergelijk samenwerkingsverband in termen van een maatschappelijke of regionale meerwaarde en/of tot evidente efficiency-voordelen leidt sluit de nieuw te vormen gemeente deelname aan dergelijke verbanden niet op voorhand uit. In deze fase van het fusietraject spreken wij de verwachting uit dat de betrokken gemeenten dit aspect betrekken bij het nog te ontwikkelen visiedocument ten behoeve van de nieuwe gemeente.

6. Planologische ruimtebehoefte
De wens van Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân om te willen fuseren is niet ingegeven door ruimtelijke of planologische motieven.

In de bestaande bestuursovereenkomst tussen Heerenveen en Skarsterlân hebben beide gemeenten eerder reeds afspraken gemaakt over de mogelijkheid tot een grenscorrectie ten gunste van Heerenveen bij gebleken woningbouwbehoefte van Heerenveen. Gelet op het feit dat de woningbouwcapaciteit van de kern Heerenveen naar verwachting de komende 15 jaren van dien aard is dat bebouwing over de westelijke gemeentegrens op het grondgebied van het huidige Skarsterlân niet aan de orde zal zijn is thans geen aanleiding om voor dit gebied een aanpassing van de bestaande grens in lopende herindelingsprocedure mee te nemen. Hieraan hebben wij richting fusiegemeenten aangegeven nadrukkelijk de voorwaarde te verbinden dat de bestaande bestuurlijke afspraak hieromtrent tussen Skarsterlân en Heerenveen ook na effectuering van de nieuw te vormen gemeente De Friese Meren gestand zal worden gedaan, zodat, indien in de toekomst daar concrete aanleiding toe bestaat, dit door middel van een grenscorrectie separaat geregeld kan worden. Daarbij dient dan naast het vereiste areaal aan woningbouwlocatie als de fysieke ontsluiting nadrukkelijk betrokken te worden. De fusiegemeenten hebben ons expliciet aangegeven deze afspraken te zullen nakomen, en hebben deze toezegging ook in het herindelingsadvies opgenomen.

Gemeentelijke besluitvormingstrajecten
De betrokken gemeenten hebben in aanloop naar de voorgenomen fusie uiteenlopende voortrajecten doorlopen. Hieronder worden deze trajecten per gemeente afzonderlijk kort geanalyseerd, waarna het door de betrokken gemeenten gezamenlijk doorlopen arhi-traject wordt beschreven.

Gemeentelijke voortrajecten
De gemeenteraad van Gaasterlân-Sleat heeft in oktober 2007 de notitie "Samenwerken of samenvoegen?" vastgesteld, waarin is aangegeven dat de gemeente wil toewerken naar een gemeentelijke herindeling. Dit streven wordt onderbouwd met de constatering dat de gemeente, mede door zijn beperkte omvang en financiële kwetsbaarheid kwantitatieve en kwalitatieve beperkingen kent. Dit maakt dat de gemeente minder adequaat haar takenpakket in duurzaam perspectief zelfstandig zal kunnen blijven uitvoeren. Op basis van de slechte financiële positie stond de gemeente in de periode 2006-2007 onder preventief

toezicht om financiële redenen, en is gezocht naar schaalvergroting. De gemeente achtte verdergaande intergemeentelijke samenwerking geen toekomstbestendige oplossing voor de geconstateerde kwetsbaarheden. Op basis van deze raadsuitspraak is de gemeente gestart met een uitvoerig traject van burgerconsultatie, waaruit naar voren is gekomen dat de bevolking positief staat ten opzichte van een herindeling, waarbij evenwel geen sprake was van een eenduidige voorkeur voor een herindelingsvariant. In mei 2008 heeft de gemeenteraad de vervolgnotitie "Naar een nieuwe gemeente" behandeld, waaruit is komen vast te staan dat er geen raadsmeerderheid bestond voor aansluiting van Gaasterlân-Sleat bij het fusievoornemen wat uiteindelijk heeft geleid tot de vorming van de gemeente Súdwest Fryslân. In oktober 2008 heeft de raad op basis van de notitie "Naar een nieuwe gemeente: de finale" besloten een fusie met Lemsterland en Skarsterlân na te streven.

De gemeenteraad van Lemsterland heeft in september 2007 een motie aangenomen waarin het college van burgemeester en wethouder werd opgedragen een sterkte-zwakte-onderzoek te laten uitvoeren. De uitkomst van deze externe sterkte-zwakte-analyse, dat in juli 2008 werd opgeleverd, was dat Lemsterland - met het oog op de nieuwe taken die zij als gemeentelijke overheid opgelegd krijgt en de mogelijkheden die er zijn om haar positie in de regio te versterken - strategische partners nodig heeft. Geadviseerd werd een dergelijk strategisch partnerschap in ieder geval aan te gaan met Skarsterlân en ook open te staan voor samenwerking met Gaasterlân-Sleat. Eveneens werd geadviseerd open te staan voor een discussie over gemeentelijke herindeling indien de ontwikkelingen daartoe aanleiding zouden geven. In oktober 2008 nam de raad een motie aan waarmee het college werd verzocht de mogelijkheden voor een dergelijk partnerschap met beide buurgemeenten te onderzoeken. Dit onderzoek wees uit dat beide beoogde partners een dergelijk partnerschap als onvoldoende duurzaam perspectief voor de toekomst beschouwden. Daarop heeft de raad in augustus 2009 besloten gedurende dat najaar met de bevolking in gesprek te gaan over de bestuurlijke toekomst van de gemeente. Uit deze gesprekken is zeer beperkte weerstand tegen herindeling gebleken. De bestuurlijke toekomst heeft vervolgens onderdeel gevormd van de raadverkiezingen van maart 2010. In mei 2010 heeft de raad het principebesluit genomen tot fusie met de gemeenten Skarsterlân en Gaasterlân-Sleat.

De gemeenteraad van Skarsterlân heeft medio 2008 de gemeentelijke toekomstvisie 2030 "Skarsterlân: sturen op kwaliteit, vernieuwing en authentieke waarden" vastgesteld, waarin is opgenomen dat de gemeente weliswaar zelf geen (fusie)gesprekken met andere gemeenten zal initiëren, maar wel open te staan voor een dergelijk gesprek indien de gemeente daartoe door andere gemeenten wordt benaderd, indien daardoor zou worden bijgedragen aan het versterken van het profiel van de gemeente. Dergelijke verzoeken tot fusie dan wel strategische samenwerking waren in het najaar van 2008 reeds aan de orde. De gemeenteraad heeft naar aanleiding van deze gesprekken in december 2008 uitgesproken een positieve grondhouding ten aanzien van een eventuele herindeling met Gaasterlân-Sleat en Lemsterland aan te nemen. Tevens heeft de raad daarbij aangegeven dat een uiteindelijk besluit over fusie dient te worden genomen aan de hand van een onderzoek naar de kansen, risico's en toekomstbestendigheid. In april 2009 is dit onderzoek opgeleverd, waarin een voorkeur voor een herindeling met Gaasterlân-Sleat en Lemsterland als beste toekomstperspectief werd aangeduid, in verhouding tot zowel een strategisch partnerschap met beide gemeenten als een zelfstandig Skarsterlân. De gemeente heeft deze uitkomsten in gesprekken met de bevolking besproken, waaruit voor de gemeente is komen vast te staan dat er draagvlak bestaat voor een fusie. De gemeenteraad heeft daarop in juli besloten een dergelijke fusie na te streven per 1 januari 2012. Nadat bleek dat deze termijn onhaalbaar was in verband met de noodzaak voor een zorgvuldige besluitvormingstraject in de gemeen-

te Lemsterland, is 1 januari 2013 als streefdatum voor de effectuering van de nagestreefde herindeling vastgesteld.

Gezamenlijk arhi-traject
Op basis van de doorlopen voortrajecten in de afzonderlijke gemeenten hebben de gemeenten de voorbereidingen getroffen tot het opstellen van een herindelingsontwerp. De gemeenteraden hebben dit eensluidende document op 6 oktober 2010 vastgesteld. Het herindelingsontwerp is na vaststelling gedurende de wettelijk vereiste termijn van acht weken ter inzage gelegd. Gedurende die termijn zijn burgers, instanties en (buur)gemeenten in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken.
Hierboven is in de paragraaf 'Politiek-bestuurlijke context' reeds beschreven welke argumenten hebben geleid tot het aanpassen van het herindelingsontwerp tot het uiteindelijk vastgestelde herindelingsadvies. Dit gelijkluidende herindelingsadvies is door de gemeenteraden op 27 april 2011 vastgesteld, welke wij op 29 april jongstleden hebben ontvangen.

Wij constateren dat de drie gemeenten na zorgvuldige interne politieke afweging over de bestuurlijke toekomst van de eigen gemeente en aansluitend een uitvoerig informatie- en consultatieronde met burgers en instellingen een gedegen voorbereidingstraject hebben doorlopen, dat voldoet aan de eisen die de Wet arhi en het Beleidskader gemeentelijke herindeling daaraan stellen.

Positie van de Friese taal
Een specifiek punt van aandacht in de Friese context wordt gevormd door de verplichtingen die voortvloeien uit het ondertekenen en bekrachtigen door Nederland van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden. Daarin is onder andere bepaald dat nieuwe bestuurlijke indelingen het bestaande niveau van taalrechten voor inwoners van een deelnemende gemeente niet mag verminderen (artikel 7, lid 1b). Daarnaast wordt in dit artikel ook genoemd dat het gebruik van de streektaal in het openbare en particuliere leven aangemoedigd moet worden.
Uit de Friese Taalatlas 2011 blijkt dat in de gemeente Skarsterlân het taalbeleid verder ontwikkeld is dan in de beide andere gemeenten. Echter, gelet op het hoge percentage Friestaligen in de samenstellende gemeenten én de aandacht voor de taal in de drie gemeenten mag verwacht worden dat er een actief taalbeleid zal worden ontwikkeld om de Friese taal en cultuur te versterken.
In het herindelingsadvies hebben de gemeenten aangegeven ten aanzien hiervan een actief beleid te willen gaan voeren. Vanuit de provincie zullen wij hierbij een faciliterende rol vervullen. Te denken valt aan beleidsmatige ondersteuning door ambtelijke inzet en advies bij het opzetten van projecten om de positie van de Friese taal te verbeteren, ondersteuning bij het uitvoeren van een nulrapportage om het taalbeleid in de diverse gemeenten nauwkeurig vast te stellen of het regisseren van overleg aangaande het taalbeleid.
Wij gaan er daarbij van uit dat de positie van de Friese taal in de nog voor de nieuw te vormen gemeente te ontwikkelen visie een herkenbare plaats krijgt. Het is uiteraard aan het bestuur van de nieuwe gemeente om een dergelijk taalbeleid vast te stellen, maar wij achten het positief dat reeds in dit stadium wordt nagedacht op welke wijze in de nieuwe constellatie de Friese taal kan worden bevorderd.

Tot besluit
Hierboven hebben wij het herindelingsadvies *De Friese Meren* beoordeeld aan de hand van de daarvoor geldende toetsingscriteria - in hun onderlinge samenhang - en hebben wij een oordeel gevormd over de kwaliteit van de doorlopen arhi-procedure. Op basis van deze afweging verzoeken wij u om op basis van dit herindelingsadvies, en onze zienswijze hierop, een voorstel van wet in voorbereiding te nemen, dat erop is gericht de voorgenomen herindeling per 1 januari 2013 te effectueren.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

drs. A.J. van den Berg, secretaris
voor deze drs. J.C. Beklus, loco-secretaris

Als bijlage bij deze brief zijn gevoegd:
1. Herindelingadvies De Friese Meren (inclusief gebundelde bijlagen)
2. Getekende raadsbesluiten d.d. 27 april 2011
3. Verslagen van de raadsvergaderingen d.d. 27 april 2011
4. Provinciale regierolnotitie
5. Adviesrapportage Commissie van Wijzen
6. Raadsbesluit Heerenveen tot instemming met grenscorrectie *(nazending)*

I.a.a.:
- de raden van de gemeenten Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân (door tussenkomst van de colleges van Burgemeester en wethouders)
- Provinciale Staten van Fryslân